

gratia multiformis negligitur. *De Paradiso anime*, part. 1, *de Virtut.*, cap. 22.

S. AUGUST.

2. Nullum peccatum adeo parvum est, quod non crescat neglectum. *De Vera et falsa penit.*, cap. 8.

3. Pro quotidianis peccatis, sine quibus hic non vivitur, etiam bene vivitur, quotidiana remissio petenda est. Lib. 4 *ad Bonifac.*, cap. 12.

4. Levia peccata noli contemnere; si contemnis, quando appendis; expavesce, quando numeras. *Prose.*

6. Levia multa faciunt unum grande, multe guttæ implent flumen, multa grana faciunt massam. Tract. 1, super *Epist. Joan.*, cap. III.

6. Minutis peccatis licet occidi animam non credamus, ita tamen eam velut quibusdam pustulis, et quasi horrenda scabie replentes, difformem faciunt, ut eam ad amplexus illius sponsi celestis, aut vix, aut cum grandi confusione venire permittant. *Serm. 4, pro Defunctis.*

7. Minuta peccata sunt velut scabies, quæ nostrum decus ita exterminant, ut ab illius sponsi speciosis forma pre illis hominum castissimis amplexibus separent. *Hom. 50, ex Quinquag. Homil.*

8. Noli illa contemnere, quia minora sunt, sed time quia plura sunt: quotidiana sunt ista quæ dico, sed tamen peccata sunt, et non sunt levia, quia plura: quia vero quotidiana et plurima, timenda est ruina multitudinis, et si non magnitudinis. *Serm. 4, Dom. 1 Quadr.*

9. Minuta plura peccata, si negligantur, occidunt. *Prose.*

10. Minuta sunt guttæ, quæ flumina implent: minuta sunt grana arenæ, sed si multa arena inoponatur, premit atque opprimit.

11. Hoc facit sentina neglecta, quod facit fluctus irruens: paulatim per sentinam intrat, sed diu intrando et non exhauriendo, mergit navim. Tract. 42 super *Joan.*

S. BERNARD.

12. Mens Deo dicata sic caveat minora vitia, ut majora: quia a minimis incipiunt, qui in maxima prorumpunt. *De Ord. vitæ*

S. BONAV.

13. Quamvis singula non lethali vulnere ferire sentiantur, tamen omnia simul congregata velut scabies (æquod plurimum) necant. Super lib. 4, *Sent.*, dist. 16, part. 2, art. 3, quest. 1.

S. BRUNO.

14. Nullus adeo justus, qui saltem venialiter non peccet. Super *Psal. LXXIV*, vers. 8.

S. CESARIUS ARELAT.

15. Non solum majora peccata, sed etiam et minuta (si nimium plura sint) mergunt. *Hom. 8.*

S. DOROTH.

16. Curate levia quoad levia sunt, ne graviora fiant: peccata enim a parvis incipiunt, et ad magna mala perducunt. *Doctr. 3.*

S. GREGOR. MAGNUS.

17. Cum peccata minima flere ac devitare quisque negligit, a statu stultitiae non quidem repente

sed partibus totus cadit. Part. 3 *Pastoral.*, cap. 1, admonit. 34.

18. Si despiciunt timere dum pensant, debent formidare dum numerant: altos quippe gurgites fluminum parve, sed innumere implent guttæ pluviarum, et hoc agit sentina latenter exerescens, quod patenter procella sieriens. *Ibid.*

19. Admissa peccata eo facilius oblivioni traduntur, quo ea vel nulla, vel levia putantur. Super *Epistolam ad Galat.*, super *Psal. Penit.*, super *Psal. IV*, vers. 3.

20. Ad peccatum maximum, quod opere perpetratur, nequaquam perveniens, si incentiva vitiorum statim in mente jugulas, et parvulus Babylonis allidis ad petram, in qua serpentis vestigia non reperiuntur. *Epist. 8 ad Demetriadem.*

21. Non cito ad majora progredior, qui etiam parva formidat. *Epist. 14 ad Celerianum.*

22. Ibi te maxime oportet observare peccatum, ubi nasci solet. *Epist. 1 ad Demetriadem.*

22. Leve nunquam est Deum etiam in exiguo contemnere, qui non tantum ad qualitatem peccati respicit, sed etiam ad personam contemptum. In *Regula Monachor.*, cap. 3 *de Obedientia.*

24. Qui levi peccatorum sordo maculatus est, levioribus purgatur monitis: porro peccata gravia, quæ ad mortem trahunt, nec nitro, nec herba horit dilui possunt! sed gravioribus tormentis indigent. In cap. 2 *Hierem.*, [super illud: *Si laveris te nitro*, etc.]

25. Quod leve est, lavatur: quod gravius, exurit. Lib. 2 super *Isaiam*, cap. IV, super illud: *Cum abierit Dominus*, etc.

26. Diabolus non tentat cito aliquem per grandia vitia, sed per parva, ut possit quomodocumque intrare et dominari homini, et postea eum in majora vitia impellet. Super *Psal. CXL*, vers. 3: *Et ostiam circumstantis*, etc.

27. Scintilla res parva est, et pene dum cernitur, non videtur: sed si fontem comprehenderit, est nutrimenta sui (quamvis parvus ignis) invenit: monia, urbes, latissimos saltus, regionesque consumit. Lib. 3 super *Ep. ad Galat.*, cap. V, in illud: *Medicam fermentum*, etc.

28. Noli contemnere minima, paulatim enim ruo a S. deficiunt, qui minima contemunt. Lib. 6 *Didasc.*, cap. 3.

29. Tanto in peccatis venialibus facilitate tanquam naturali lege prolabimur, ut quantalibet circumspeditione atque custodia caveantur, non possint ad plenum ista vitari. Collat. 20, *Abbat. Pausi*, cap. 11.

30. Scientibus perfectionis bonum, etiam minorum peccatorum multitudo gravissima est. Collat. 23, *Abbat. Theonæ*, cap. 7.

S. HIERON.

31. Non negligendum est hoc malum, quod ab oculis parvisque seminibus augetur quotidie, et ab ortu suo latius longiusque distenditur. *De grat. Dei*, et *Lib. arbit.*, cap. 1.

S. JOANNES CHRYSOST.

32. Sic a minimis ad maxima gradatim diabolus homines ducit, ut inde ad desperationem detradat, et hanc viam perniciosissimam adiuvenit. *Hom. 87 super Math. Oper. perf.*

33. Qui pusilla dissimulant, ad majora invitant. Super *Epistolam ad Galat.*

34. Magnum est malum, quod nihil esse videtur: etenim quæ nihil esse videntur, facile contemuntur, quæ vero contemuntur augetur ac multiplicantur; quæ autem augetur, redduntur incurabilia. *Serm. 14 super Epist. ad Ephes.*

35. Principia peccatorum nobis cavenda sunt; quæve minora fuerint, evitanda, et quibus et majora ortum ducunt. *Prose.*

36. Nam qui errata vel singula, uti exigua, parvipendere consuevit, paulatim omnium patitur jacturam peccatorum. *Serm. de nequitia depulsa.*

37. Si levium delictorum magnitudo noscatur, et majorum facilitate pernicies noscitur. *Serm. de Levium peccator. periculis.*

S. JOANNES DAMASC.

38. Parva non sunt, ex quibus magna proveniunt. *Orat. 1 de Imaginibus.*

JOAN. GERS.

39. Nullum peccatum est adeo veniale, quin fiat mortale dum placet. *De vita spirituali anime*, lect. 1, corollar. 4.

S. ISIDORUS HISPALENS.

40. Multi vitam sine crimine habere possunt, sine peccato vero non possunt. Lib. 2 *de Sum. bono*, cap. 18, sent. 1.

41. Peccata levia ab incipientibus quotidiana satisfactione purgantur, et tamen a perfectis viris, velut magna crimina evitantur. *Ibid.*, sent. 3.

42. Non solum gravia, sed et levia sunt cavenda peccata: multa enim levia, unum grave efficiunt, scilicet solent ex parvissimis guttis; immensa flumina crescere: numerositas enim in unum coacta exundantem efficit copiam. *Ibid.*, sent. 4.

43. Peccata quæ incipientibus levia sunt, perfectis viris gravia reputantur. *Prose.*

44. Tanto enim majus cognoscitur esse peccatum, quanto major qui peccat habetur.

45. Crescit delicti cumulus juxta ordinem meritorum: et sæpe quod minoribus ignoscitur, majoribus imputatur. *Ibid.*, sent. 5.

46. Judicio divino in reatum nequiores labuntur, qui distingere minora facta sua per negligentiam contemunt. *Ibid.*, cap. 19, sent. 1.

47. Dum facta quædam non gravis, libere ac sine metu committimus, ad potiora scelera, et horrenda peccandi consuetudine labimur. *Ibid.*, cap. 29, sent. 1.

48. Aliquando utiliter peccatur in minimis, ut majora vitia vitari caveantur. *Ibid.*, cap. 33, sent. 5.

49. Ne contemnas, etiamsi parvam videris intra te fermentari malitiam: quia modicum fermenti totam massam corrumpit: et ideo neque de parvo peccato negligas, quoniam ex uno peccato generatur et aliud. *Prose.*

50. Sicut enim ex justitia generatur justitia, et ex castitate castitas: et castus accepto castitatis fermento, quotidie castior efficitur. Ita et qui semel intra se licet parvum malitiae reposerit fermentum, quotidie in semetipso nequior efficitur ac deterior. *Hom. 23*, in cap. XXVII, *Numer.*

51. Qui in parvis labitur, labetur aliquando in majoribus: et qui non est seductus a parvis, erit ita contra majora munitus et tutus, ut ei resisti non possit. *Contra Manich.*

52. Multi in principio ex parvo errore capto, in pelagus erroris dilapsi et effusi sunt. *Ibid.*

53. Minima instar scintille, nacta materiam, incendium magnæ flammæ efficiunt. *Ibid.*

54. Oportet hominem in initio nisi præcavere malum, ne serpens lubricus foramen parvum inveniat, et tandem totum caput cum cauda violenter infingat. *Serm. 8 ad Novit.*, divis. 3.

55. Dum parva latent vitia, tempestive adhibenda sunt remedia, ne urticae crescentes, bona semina premant. *Serm. 1 ad Novit.*, divis. 4.

56. Non est minimum in humana vita, negligere minima. *Sent. 8.*

PECCATORUM DEFENSIO.

SENTENTIAE PATRUM.

1. Erubescere debemus, et condemnare peccatum, non defendere: quoniam pudore culpa mitigatur, defensione emulatur. Lib. 2 *de Cain et Abel*, cap. 7.

2. Defendere culpam aliorum, gravis superbia est. Part. 2, tit. 3, cap. 3, § 11.

3. Non parvum malum est ad defendendum peccatum, a medicamento confessionis averti. *De Virg. sentent.*, sent. 3.

4. Non est adhibenda fallax defensio, sed verax defensio peccatorum. *De Continent.*, cap. 5.

5. Nolens se esse reum, addit potius ad reatum; et sua excusando non accusando peccata ignorat non se ponam removere, sed veniam. *Ibid.*

6. Sentiat culpam, nec velit excusare se confitens ne augetur crimen. *De vera et falsa Penit.*, cap. 16.

7. Pejor damnabiliorque est superbia, quæ etiam in peccatis manifestis sullugium excusationis inquiritur. *Prose.*

ORIGEN.

S. SERAP. EPISC.

THOMAS A REMPIS.

SIXT. PHIL.

S. AMBROS.

S. ANTONIN.

S. AUGUST.

JOAN. CASS.

8. Accusatio potius quam excusatio vera est, ubi mandati divini est aperta transgressio. Lib. 44, de Civit. Dei, cap. 14.

9. Dignatur superbus, cum peccat, convinci, quod ipse peccaverit. De Continent., cap. 5.

10. Si tu te excusas, claudis simum, includis peccatum, excludis indulgentiam. Hom. 44 ex Quinquag.

11. Velociore sunt homines ad excusationem, quam ad confessionem peccatorum suorum. Lib. 3 de Lib. arbit., cap. 2.

12. Diabolus tradit hominibus excusationes peccatorum. Hom. 12 ex Quinquag.

13. Peccata ignorantie vel negligentie melius accusantur ut pereant, quam excusantur ut maneant. Super Psalm. cv, vers. 8.

14. In confessione meretricies, adulteræ, flagitiosæ defendunt peccata sua; si latuerint, negant: si autem vel deprehensæ atque convictæ fuerint, defendunt; et quam facilis defensio earum, quam cila, sed quam præceptis, quam quotidianis, et quam sacrilega? Super Psalm. cxi, in exposit., vers. 5.

15. Nemo periculosius peccat, quam qui peccata defendit. In suis Proverbiis, verbo Nemo.

16. Genus excusationis est, cum argueris tu, alium incusare: porro excusare te velle, quando corripieris, quam sit non modo minime fructuosum, sed et perniciosum. Serm. 16, super Cant.

17. In animam suam peccat qui se excusat, repellens proinde indulgentie medicinam, et sic vitam sibi proprio ore intercludens. Ibid.

18. Culpabilis profecto est confessio, quæ culpam non diluit: quæ se excusat, non accusat. Ibid.

19. Multis modis fiunt excusationes in peccatis: aut enim dicit, qui se excusat, non feci: aut feci quidem, sed bene feci: aut si male, non multum male, non mala intentione. De Duodecim gradibus humilit., gradu 8.

20. Multo periculosior est fallax ac superba confessio, quam procax et obstinata defensio. Ibid., grad. 9.

21. Sola necessaria est, quæ dicitur confessio, cum reus non id quod factum est defendit, sed ut ignoscatur, exposulat. Super Psalm. vi.

22. Hoc maximum vitium est, quo laborat humanitas, ut post peccatum suum potius ad excusationes confugiat, quam penitentiis se confessione prosternat. Super Psalm. cxi, vers. 4: ad excusandas excusationes, etc.

23. Beatus servus, qui non est velox ad se excusandum, sed humiliter sustinet verecundiam et reprehensionem de peccato, ubi non commisit culpam. In suis Opusc., in admonit. ad Fratres, cap. 22.

24. Ubi aliquid male sit, et quasi ex auctoritate defenditur, tunc non debet dormire severitas: quando vero non defenditur, tunc dissimulari potest propter scandalum. In Decret. Gratiani.

25. Melior est causa, quæ non defenditur et probatur: Susanna tacuit, et vicit. Super Luc. cap. xxiii.

26. Quis se poenitet, sollicitus est, ne demum peccet, et non se excusat: sed confitetur et vindicat in se quod deliquit. Super II Cor., cap. 7.

27. Saepe malorum pertinacia constantia dicitur: et dum mens a pravitate sua flecti non patitur, quasi ex recti defensione gloriatur. Lib. 32 Moral., cap. 47.

28. Sunt nonnulli, qui nequaquam desunt quod faciunt; sed etiam laudare et defendere non desunt. Ibid., lib. 4, cap. 49.

29. Mens perversa quæ fecit, defendere non audent: ne defendendo nequitiam nequitiam adiungat. Ibid., cap. 48.

30. Peccatores quique in quo sibi male sunt consci, in eo etiam peccantem defendunt. Ibid., lib. 33, cap. 4.

31. Nequissimorum facta, nequiores perversis patrocinis tuerentur. Ibid.

32. Summa criminum dum defenditur, augeatur. Ibid.

33. Quos similis reatus sociat, concordia pertinacia, etiam defensio perversa constipat: ut de facinoribus suis alterna se invicem defensione tueantur. Ibid., cap. 24.

34. Peccatum peccato adjicit, qui male gesta defendit, et culpæ suæ patrocinia defensionis adiungit. Ibid., lib. 4, cap. 19.

35. Culpa cum defenditur, geminatur. Ibid.

36. Hominis proprium esse conspicitur, quod ex parentis veteris imitatione se defendit. Ibid., lib. 22, cap. 9.

37. Ille vere humilis est in bonis, qui non est defensor in malis. Ibid., lib. 26, cap. 1.

38. Scelera peccantium tanto maiora incrementa percipiunt, quanto per defensionem potentium diu inulta tolerantur. Prose.

39. Tanto se apertiores Dei hostes exhibent, quanto majores sunt patroni vitiorum. Ibid., lib. 33, cap. 4.

40. Contra Deum suis defensionibus pugnat, qui ea quæ displicent, defendendo multiplicat. Ibid.

41. Reprobi scuto defensionis corripientem se verba repellunt, et concordia pertinacia æterna se ad invicem defensione tueantur. Ibid., cap. 24, in titulo.

42. Usitatum humani generis vitium est, la-

GLOSS. DEC.

GLOSS. INT.

GLOSS. ORD.

S. GREGOR. MAGNUS.

HUGO CARD.

S. ISIDORUS HISPALENS.

LACT. FIRM.

S. NILUS.

S. PETER. DAM.

S. PROSPER.

tendo peccatum committere, et commissum negando abscondere, et convictum defendendo multiplicare. Lib. 22 Moral., cap. 9, num. 13.

43. Sibimetipsi jam parcere renuit, qui malum non erubescit fateri quod fecit, et qui defendendo accusari potuit, accusando se celerrime defendit. Ibid., num. 13.

44. Defendere peccatum, est peccatum peccato sociare. Super Job, cap. 3.

45. Sunt defensiones peccatorum quatuor. Excusatio, verecundia, dimmutio, comparatio. Super Psalm. xlvi.

46. Malum est peccare, pejus est peccatum factum manifestare, pessimum ipsum defendere, et se innocentem reputare. Super Hierem., cap. 2.

47. Qui peccatorum suorum defensor extiterit, necesse est (si veniam pretendit) ut se poenitendo accuset quod superbiens prave admisit. Lib. 2, de Sen. bono, cap. 24, sent. 3.

48. Quorundam excusatio est perversorum, qui dum pro suis facinoribus arguntur, verba iustorum pro censura declamanda adjiciunt. Ibid., lib. 3, cap. 32, sent. 8.

49. Nunquam potest esse scelus tam clarum, ut defensionem non sit. Lib. 6, de Divin. Inst., cap. 18.

50. Quosdam nec pudor vitiorum tenet, sed patrocinia turpitudinis sua fingunt, ut etiam honeste peccare videantur. Ibid., lib. 3, cap. 15.

51. Ne patrocinis malis: ipsos enim ad mala provocas, tu vero contaminaris peccati communi-
Parvens. 401.

52. Plus delinquit quis defendendo peccatum, quam faciendo peccatum. Peccare quippe, humanum est: peccatum vero defendere, diabolicum est. Serm. 48, de S. Vitale Mart.

53. Superbit, qui peccatum (si liceat non puniri) non deserit: sed potius defendere tumida elatione presumit. Ibid.

54. In veritate vobis dico, quia nihil sic exasperat iram divinitatis, quam iniquitatis defensio. Serm. 60, in Vigil. Nat. Dom.

55. Nullum in humano genere malum perniciosius est criminis, quam defensio pravitalis. Opusc. 24, in prelat.

56. Offensio Dei meretur iram, excusatio provocat vindictam. Ibid.

57. Nullum invenitur delictorum tale remedium, sicut eorum continuata memoria: ut peccasse poenitet, ut penitens a supplicis liberetur. Homil. 34, super Epist. ad Hebr.

58. Corruit in puteum homo, cum peccat: claudii vero sibimet os putei, dum excusat. Ibid.

59. Sicut repellit Deus peccata sua defendentem, sic recipit accusantem. Apud D. Augustin., sent. 72.

60. Facilius illa excusamus, quæ per infirmitatem contrahimus, quam quæ ex sola malitia committimus. Part. 4, lib. 4, de Erud. hom. inter., cap. 28.

61. Qui aliorum defendit errorem, multo amplius damabilius est illis qui errant, quia non solum errat, sed aliis etiam officulacia erroris præparat et confirmat. In Decret. Gratiani, part. 2, causa 24, quest. 3, can. Qui.

SENTENTIE PAGANORUM.

62. Nulla excusatio peccati, si amici causa peccaveris. De Amicit.

63. Hoc equè omnium est, ut vitia sua excusare malint, quam effugere. Lib. 3, Controvers.

64. Nullum vitium est sine patrocinio. Ep. 116.

65. Vitia nostra, quia amamus, defendimus: et malum illa, quam excutere. Ibid.

66. Nemo se avarum esse intelligit, nemo cupidum: et dicimus. Non ego ambitiosus sum, non ego sumptuosus: non est meum vitium, quod iracundus sum, quod nondum constitui certum genus vite, adolescentia hæc facit. Ep. 50.

67. Tolle excusationem, nemo peccat invitus. De Moribus.

PECCATORUM MEMORIA.

SENTENTIE PATRUM.

1. Gravata conscientiam memoria delictorum, nisi medicina poscatur. Super Psalm. xxxvii.

2. Si tu peccatum tuum in dorso ponis, Deus ibi faciem ponit: tu peccatum tuum ante faciem tuam converte, si vis inde Deus faciem suam averte; et sic securus rogas, et exardit. Super Psalm. l, vers. 10: Averte faciem tuam, etc.

3. Ante vos sit peccatum, ut contra vos esse non possit. Homil., de Penitentia Niviviti.

4. Admissa peccata eo facilius oblivioni traduntur, quo ea vel nulla, vel levia putantur. Super septem. Psalm. Penit., super Psalm. iv, vers. 3.

5. Homo quando in hac vita est, debet ante acta mala assidue ad memoriam revocare. Super Thren.

6. Nullo pondere gravius premitur anima, nihil tam vehementer mentis restringit oculos, nihil magis deiecit, ac prostravit, quam male actæ vitæ, ac peccatorum recordatio. Homil. 39, super Matth. oper. perfecti.

7. Nullum invenitur delictorum tale remedium, sicut eorum continuata memoria: ut peccasse poenitet, ut penitens a supplicis liberetur. Homil. 34, super Epist. ad Hebr.

8. Penitentem non oportet peccatum suum oblivioni tradere; sed Dominum deprecari, ut Deus illius non meminerit: si nos peccati nostri memores simus, Deus obliviscitur. Ibid.

RICH. A. S. VICT.

S. URB. I. PAP. & MAR.

CICERO.

SENECA.

S. AMEROS.

S. ADGUST.

S. GREGOR. MAGNUS.

HUGO A. S. VICTORIS.

S. JOANNES CHRYSOS.

9. Melius nobis est, ut nunc anima mordetur ex recordatione peccati, quam in futuro tempore supplicia sentiat sempiterna. *Prose.*

10. Nunc enim si recorderis peccatorum tuorum, et frequenter ea in conspectu Dei pronunties, et pro eis ejus clementiam depreceris, citius illa delebis.

11. Si autem nunc obliviscaris peccatorum tuorum, tunc eorum recordaberis nolens, quando in toto mundo publicabuntur, et in conspectu profertur omnium, tam amicorum tuorum, quam inimicorum, et sanctorum Angelorum, coelestium quoque virtutum. *Ibid.*

4. ISIDORUS HISPALENSIS. 12. Sicut non oportet remisci peccati affectum, sic semper necesse est unumquemque suum in delendo commemorare peccatum. *Prose.*

13. Servo Dei tanta recordatio esse debet peccati, ut ea quae gessit semper lacrymarum confiteatur. Libro 2, de *Summo bono*, cap. 24.

8. LEO PAPA I. 14. Nulla delictorum memoria apud Deum erit, nisi testimonium pietatis affuerit. *Serm. 4, de Jejun. Pentec.*

3. PROSPER. 15. Revocandus est animus ad recordandum cum quadam delectatione de praeteritis, ne subrepente concupiscentia, redeamus corde in Aegyptum. Apud D. Augustum.

5. THEODOR. 16. Cognitio peccati, pudoris est initium. *Section. 7, super Eszech.*

IN VIT. PATR. 17. Ille potest salvari, qui semper sua peccata, et non proximi considerat. In *Sent. in fine positus*.

PECCATORUM REMISSIO.

SENTENTIAE PATRUM.

8. AMBROS. 1. Qui hic non acceperit remissionem peccatorum, ad vitam aeternam non poterit pervenire. *Lib. de Bono mortis*, cap. 2.

2. Omnibus est data remissio peccatorum, quia pro omnibus passus est Christus. *Super Psalm. cxviii, serm. 8, vers. 8.*

3. Plerique criminum suorum absolutione lactantur: si emendaturi sunt recte: si perseveraturi in eis, stulte, quia longe illis plus damnatio profuerit, ne incrementa facerent peccatorum. *De Bono mortis*, cap. 7.

5. AUGUST. 4. Christi gratia liberat à reatu peccatorum pusillos cum magnis. *Epist. 28.*

5. Omnia peccata videntur veniabiliora, cum is qui reus est correctionem promittit. *Epist. 54.*

6. Nec ipsa remissio peccatorum sine aliquo merito est, si fides hanc impetrat. *Epist. 105.*

7. Peccatis remissis populi ad Christum charitate concurrunt. *Epist. 120, cap. 22.*

8. Quisquis non credit dimitti sibi posse pec-

cata, fit deterior desperando. *Lib. 1, de Doctr. Christ.*, cap. 18.

9. Per remissionem peccatorum stat Ecclesia, quae in terris est: per hanc non perit quod peccerit, et inventum est. In *Enchirid.*, cap. 64.

10. Videmus animam per gratiam liberari a peccato, sed non videmus unde meruit herere peccato. *Lib. 1, de Anima et orig.*, cap. 8.

11. Humanae leges puniunt peccata, etiam a Deo remissa. *Ibid.*, lib. 3, cap. 9.

12. Veniam peccatorum negare, aegris est subtrahere medicinam. *De Agone Christ.*, cap. 31.

13. Homo sua excusando, non accusando peccata; ignorat non se poenam removere, sed veniam. *De continent.*, cap. 5.

14. Nunc satis bene vixit, si sine crimine; sine peccato autem qui se vivere existimat, non id agit ut peccatum non habeat, sed ut veniam non accipiat. *Libro 1a de Civit. Dei*, cap. 9.

15. Ipsa nostra justitia, quamvis vera sit, propter veri boni timorem, ad quem refertur; tamen tanta est in hac vita, ut potius peccatorum remissione constet, quam perfectione virtutum. *Ibid.*, lib. 19, cap. 27.

16. Non donum Spiritus sancti agnoscimus esse remissionem omnium peccatorum. *Contra Judaeos*, etc., cap. 9.

17. Sacramenti integritas ubique cognoscitur; sed ad peccatorum irrevocabilem remissionem extra unitatem Ecclesiae non valebit. *Lib. 3 de Baptismo contra Donat.*, cap. 17.

18. Baptisma Joannis non dedit remissionem peccatorum, nisi in spe. *Ibid.*, lib. 5, cap. 10.

19. Remissionem peccatorum, vel per seipsum facit Deus, vel per columbae membra. *Ibid.*, cap. 21.

20. Antiquos justos non virtus salvos fecit, sed fides mediatoris, quae in remissionem peccatorum sanguinem effudit. *Lib. 1, ad Bonifacium*, cap. 21.

21. Sinite miserum remissionem accipere peccatorum, per eum qui solus nec parvus, nec magnus potuit habere peccatum. *Ibid.*, lib. 4, cap. 4.

22. Pro quotidianis peccatis, sine quibus hic non vivitur, quotidiana remissio petenda est. *Ibid.*, cap. 12.

23. Christus propterea est crucifixus, ut in remissionem peccatorum sanguinem funderet. *Tract. 93 super Joan.*

24. Misericordiam Dei quotidie maxime pro peccatorum remissione poscimus. *Ibid.*, tractatu 124.

25. Ubi remissio peccatorum, Ecclesia est. *Tractatu 10 super Epist. Joan.*

26. Nemo de peccati dimissione desperet, quando

illi veniam meruerunt, qui Christum occiderunt. *Tract. 31 super Joan.*

27. Peccata ne fiant, prospiciat charitas: facta, delet humilitas. *Homil. 24, ex Quinquag. Homil.*, cap. 1.

28. Per Baptismum, omnium praeteritorum fit ablutio peccatorum. *Ibid.*, homil. 50, cap. 2.

5. BASILIUS MAGNUS. 29. Vide ne dum spe venie peccatorum agmen colligis, peccatorum quidem cumules, veniam autem minime consequaris. Apud D. Joan. Damasc., lib. 1 *Parall.*, cap. 12.

5. BONAV. 30. Peccata in Scripturis dicuntur remitti; dicuntur dimitti; dicuntur mundari; dicuntur sanari; dicuntur tegi; dicuntur redimi. Remitti, quantum ad reatum poenae; dimitti, ratione offensionis; mundari, ratione maculae; sanari, quantum ad vulnerationem naturae; tegi, propter spoliationem virtutis gratulae; redimi, quantum ad captivitatem servitutis diabolice. *Super Luc.*, cap. 5 illud: *Remittuntur tibi peccata tua.*

31. Non peccati quantitas, nec vite enormitas, nec hominis extremitas excludit a venia, si perfecta fuerit conversio voluntatis. *Serm. 2, Dom. 20 post Pent.*

5. BRUNO. 32. Nullum peccatum est, quod poenitentia non dimittatur et sine poenitentia nullum peccatum dimittitur. *De Ornament. Eccles.*, cap. 2, de *Spe.*

5. CESARIUS ARELAT. 33. Qui pro peccatis sibi ipse non parcat, Deus cito illi indulgentiam tribuit. *Homil. 13.*

CASSIODOR. 34. Dei est justitia, parcere supplicanti. *Super Psalm. lxx, vers. 1.*

35. Tanto uniusquisque celerius absolvitur, quanto a semetipso vivacitate damnatur. *Super Psalm. cv, vers. 6.*

36. Tantum se aliquis impetrasse veniam sentit, quantum plias lacrymas fuisse cognoscit. *Super Psalm. cxlii.*

5. CYPRIAN. 37. Nec quantitas criminis, nec brevis temporis, nec horum extremitas, nec vita enormitas excludit a venia. *De Cena Dom.*, cap. 7.

5. CYRILLUS HIEROSOL. 38. Remissio peccatorum ex aequo datur omnibus: commuatio autem Spiritus-sancti socundum fidei uniuscujusque proportionem donatur. *Cateches. 4.*

39. In huiusmodi commodum curris? reputa si quid contra aliquem habes, ac dimitte: accedis accepturus peccatorum remissionem, necesse est ut et tu delinquenti ignoscas. *Prose.*

40. Qua fronte enim diceres Domino, Remitte mihi multa mea peccata, si tu paucis conservo tuo non remisisses? *Cateches. 4.*

41. Cum Deo pacta inimicus, quando petimus remitti nobis peccata, sicut et nos proximis debita remittimus. *Prose.*

42. Cogitantes ergo pro quantulis, quanta ac-

cipiamus, ne eumtemus, et mutuas inter nos offensiones ignoscere non tergeremur.

43. Exigua, levia, facilia ad remittendum sunt nostra in proximis peccata: quae vero fiunt a nobis contra Deum, ea sunt maxima, et haec ipsa indigent venie benignitate.

44. Adverte igitur ne ob aliqua parva et levia adversum te peccata proximo non condonata, tibi ipsi perclusas apud Deum gravissimorum peccatorum condonationem. *Ibid.*, *Catech. Mystag. 5.*

45. Vix de eodum millibus hominum, quorum mala semper fuit vita, meretur a Deo habere indulgentiam unus. *Epist. ad Damas. Pap. de Morte D. Hieron.*

46. Quam proclivis est homo ad delinquendum, tam misericordia Domini nostri dives est ad remittendum. *Homil. 8, ad Monachos.*

47. Quod tu in te severus agnoscis, ego proptius ignoscam: quod tu trisitis accusas, ego levis absolvam. *Homil. de poenit. Niniv.*

48. Potius debemus prioribus esse in absolvendo, quam in condemnando. *In Decretis Gratiani.*

49. Non sufficit praeteritorum remissio peccatorum, nisi qui deinceps bonis studeat operibus. *Super III, Reg. vii.*

50. Non dimittit Deus peccata, nisi in tribulatione et cordis contritione. *Super Job*, cap. iii.

51. Excessum correctio, correctionem poenitentia, poenitentiam venia, veniam munera Dei subsequuntur. *Super Job*, cap. xlii.

52. Pecuniam alicui repetere conceditur; sed debita peccatorum petenti veniam, nunquam juste negamus. *Super illud Math. vi: Dimitte nobis debita nostra*, etc.

53. Si non dimiseritis ex corde, quod in vos delinquitur, et hoc quod per poenitentiam dimissum erat, a vobis exigitur. *Super illud Math. xviii: Sic et Pater meus*, etc.

54. Non jubenur passim peccanti, sed poenitentiam agentem dimittere: primum ergo est peccantem increpare, ut postea poenitenti possimus dimittere. *Prose.*

55. Ita enim peccat, qui peccantem videns tacet: sicut qui poenitentem non indulget. *Super Luc.*, cap. xvii.

56. Peccata dimissa redire dicuntur, quia quisquis post acceptam remissionem peccator ad vomitum redierit, tanto gravius punietur, quanto magis benignitate Dei abusus, singulorum remissionis accepto ingratus existit. *In Decret.*, part. 2 de *Poenit.*, dist. 4, can. *Qui recedit*.

57. Peccator post veniam ad mentem suam redeat, ne iterum quo jusse feriat admittat. *Lib. 8 Moral.*, super illud *Job vii: Sicut consumitur imbes*.

S. ETSERICUS CASARIENSIS.

S. ETSERICUS EMISSEN.

GLOSS. DEC.

GLOSS. ORD.

GLOSS. INT.

GLOSS. ORD.

GRATIANDUS.

S. GREGOR. MAGNUS.

58. Ille recte sui delicti veniam postulat, qui prius hoc quod in ipso delinquitur, relaxat. Lib. 4 *Dialogi*, cap. 60.

59. A facie Dei projicitur, cui spes veniæ post peccatum negatur. Super *septem Psalm. Penit. in Psalm. L.*, vers. 13: *Ne projecas me, etc.*

60. Remissio peccatorum, opus Spiritus sancti est. *Ibid.*

61. O quam utilis est peccatorum remissio, quæ conversos non solum a peccatis liberos efficit, sed etiam alios a via impietatis et injustitiæ retrahit, flamma charitatis accendit. *Ibid.*, vers. 44: *Doceto iniquos vias tuas, etc.*

62. Exerceat se in via Dei, cui Deus peccata dimisit, et exemplo suo peccatores quosque ad penitentiam confugere remedium admoveat. *Ibid.*

63. Apud misericordem Judicem nequaquam sine venia culpa relinquatur, cum per fervorem zeli, et ejus amore peccatur. Lib. 10 *Moral.*, cap. 5.

64. Non est sine vitio quod ignoscitur, et non precipitur: peccatum profecto vidit, quod posse indulgeri prævidit. *Ibid.*, lib. 32, cap. 17, n. 20.

65. Delinquenti Dominus nequaquam parcit, quia delictum sine ultione non defert: aut enim ipse hoc homo in se penitentis punit, aut hoc Deus cum homine vindicans percussit: nequaquam igitur peccato paritur, quia nullatenus sine vindicta laxatur. *Ibid.*, lib. 9, cap. 17, n. 27, super illud *Job 9*: *Non parceres delinquenti.*

66. Citius culpa dimittitur, quæ nequaquam malitiæ studio perpetratur. *Ibid.*, lib. 40, cap. 5.

67. Deus aversum revocat, cum commissi non respicit: sed reverenti sinum pietatis expandit. Part. 3 *Pastor.*, cap. 1, admon. 29.

68. Ille recte sui delicti veniam postulat, qui prius hoc quod in ipso delinquitur, relaxat. Lib. 4 *Dialogi*, cap. 60.

69. Qui penitentiam veniam spondit, peccanti diem crastinum non promittit. Homil. 12 super *Evang.*

70. Sicut perseveranti culpæ debetur jure vindicta, ita respicientibus est venia concedenda. Lib. 7 in *Registro*, indict. 1, cap. 12, epist. 12, ad *Sabinianum episc. Jaderinum.*

71. Qui magna opera fecit, absolvi ex toto digne promeretur. Lib. 5 in *I Reg.*, cap. IV, super illud: *Qui fecit salutem hanc, etc.*

72. Perumque plus virum habet discretia in coercionem remissio, quam in exequenda ultione districtio. Lib. 8 in *Registro*, indict. 3, cap. 16, epist. 16, ad *Clementinum patricium.*

73. Si redemptor noster, qui peccatores non perdere, sed justificare venit, in oblivione peccantium delicta dereliquit: quis hominum con-

demanda reservat? *Ibid.*, lib. 7, ind. 2, cap. 53, epist. 53, ad *Secundinum.*

74. Me ad humanitatem hortaris, quam tu proximis non impertiris; remissionem debitorum petis. *Prosec.*

75. Deleri chirographum adversus te scriptum precaris, qui diligenter servas obnoxiorum pacta atque contractus.

76. Tabulas novas et abolitionem atque remissionem debitorum petis, qui per usuras res alienum nutris et auges.

77. Tuus debitor est in carcere, et tu in oratorio: ille ob debita cruciatur, et tu remitti tibi debitum vis: exaudiri oratio tua non potest, superat enim sonus et strepitus vocis ejus qui cruciatur: si tu corporale debitum dimiseris, solventur tibi animæ vincula.

78. Si condonaveris, condonabitur tibi: ipse judex eris, ipse tibi legem feres, affectione qua tu obnoxium prosequutus fueris, sententiam per te feres. Orat. 5, de *Oratione Dominica.*

79. Quomodo in quotidiana prece unquam dicimus, Dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris, animo discrepante cum verbis, oratione dissidente cum factis? Epist. 36 ad *Castorium.*

80. Considera, o Christiane, si Dominus persecutorem suum et proditorem osculo suscepit, et pro crucifigentibus eum orat: nos pro fratribus nostris quid facere debemus? Super *Psalm. cVIII*, vers. 4: *Et odium pro dilectione mea.*

81. Unusquisque malitiæ proximi sui non meminit, ne forte exigentes a conservis, etiam propria indulta reddere cogamur. Super *Epist. ad Coloss.*, cap. III in illud: *Si quis adversus aliquem, etc.*

82. Quicumque rogatus a debitore, debitum cuiuslibet injuriæ dimittere contemnit, in vanum sibi a Domino dimitti debitum peccati sui petit. De *Orat. Dom.*, cap. 2.

83. Quare in loco remissionis inducis litem contradictionis? Lib. 2, de *Claustro animæ*, cap. 21.

84. Tardius videtur Deo peccatori veniam dare, quam ipsi peccatori accipere. Lib. 2, de *Anima*, cap. 3.

85. Nullus tantum potest peccare, quantum Dei potestas valet dimittere. *Ibid.*, lib. 4, cap. 17.

86. Ex divina justissima dispensatione procedit, ut sicut aliquando indulgentia peccatorum postulata differtur, sic interdum præstita nesciatur. Super *Psalm. vi*, vers. 3.

87. Mortale peccatum quandoque dimittitur quantum ad culpam, et quantum ad poenam, sed non omnino quantum ad poenam. Super *Psalm. xxxi*, vers. 2.

S. GREGORIUS, NYSSENUS.

JOAN. CAS.

S. HIERON.

S. JOANNES CHRYSOST.

HIERO A S. VICTORE.

S. JOANNES DAMASC.

S. INNOC. III.

JOAN. GERS.

JOAN. TRITH.

88. Illi qui debitoribus non dimittunt, hæc oratio Dominica non videtur processisse, quinimmo videtur obesse. *Prosec.*

89. Nam qui sic peti sibi dimitti sicut debitoribus suis ipse dimittit, profecto si non dimittit ipse debitoribus suis, videtur petere ut sibi non dimittatur. Lib. 5 *Myster. Missæ*, cap. 23.

90. Quisquis in se delinquenti fratri non ex corde dimittit, non indulgentiam, sed condemnationem deprecatione hæc sibi impetrabit. *Prosec.*

91. Ideoque si clementer volumus judicari, nos quoque erga illos, qui in nos deliquerunt, oportet esse clementes.

92. Tantum enim remittetur nobis, quantum nos remiserimus eis qui nobis (quacunque malignitate) nocuerunt.

93. Dum erga eos non vult Deus immittere atque inexorabilis inveniri, formam sui iudicii designavit, ut quemadmodum nos ab illo judicari cupimus ita nosmet fratres (si quid in nobis deliquerint) iudicemus; quia iudicium sine misericordia fiet ei qui non fecerit misericordiam. Collat. 9, *Abbat. Isaac*, cap. 22.

94. Magna et ineffabilis Dei misericordia est, cum in se peccatum commissum est, ad nudas tantum preces totum remittit. Homil. 27 super *Gen.*

95. Grave est hominem instructum delinquere, gravius, absolutum peccare. Homil. 2, de *Lapsu primi hom.*

96. Nihil charitatem ita continet atque conservat, ut commissorum adversus te peccatorum oblivio. Homil. 80 super *Matth. Oper. perf.*

97. Quid est perniciosius quam difficile esse ad ignoscendum? Homil. 20, ex *Divers. in Matth.*

98. Est multo majus quam corpora suscitare, peccata remittere. Homil. 40 super *I Cor.*

99. Quomodo poteris ita dispositus, non dimittendo peccata proximi, peccatorum tuorum petere veniam? si in se patrata non dimittentibus, nec Deus ipse peccata dimittit, qualem dabit remissionem? Homil. 53 ad *popul. Antioch.*

100. Ignoscamus ut nobis ignoscatur: remittamus, ut remitti nobis postulamus. *Prosec.*

101. Dimitte tu, cui dimissum est: misericordia afficere, qui misericordiam es consecutus. Lib. 4 *Parall.*, cap. 11.

102. Nullum peccatum potest remitti, nisi per hoc quod Deus liberaliter non imputat illud ad peccatum. De *vita spirit. ananæ*, lect. 1, corollar. 9.

103. Hostem in se nutrit qui subito delinquenti nimis ignoscit. In cap. 2 *Regule S. Bened.*, verbo *Sicut.*

104. Frustra orat Deum pro peccatis suis, qui

non indulget proximo suo veniam precanti. *Ibid.*, in cap. 4, verbo *Ira.*

105. Qui male agere non desistunt, vana spe indulgentiam de Dei pietate requirunt, quam recte quærent, si ab actione prava cessarent. Lib. 2 de *Suavitate bonæ*, cap. 4, sent. 4.

106. Cito est ignoscendum cuiquam, dum veniam postulat: non enim possunt peccata dimitti ei qui in se peccanti debita non dimittit. *Ibid.*, lib. 3, cap. 27, sent. 5.

107. Ne consequenda veniæ spe atque expectatione perpetuo pecces, verum a peccato abstinendo securitatem tibi compara. *Prosec.*

108. Multi enim veniæ spe, multis sceleribus admissis, veniam minime assecuti sunt: ut qui nec ad meliorem frugem se receperint, nec etiam veniam impetrarint. Lib. 2, epist. 123.

109. Magna est misericordiæ merces, cui Deus pollicetur peccata omnia remissurum. *Prosec.*

110. Nec tamen, quia peccata largitione tolluntur, dare tibi licentiam peccandi putes.

111. Abolentur enim, si Deo largiare, quia peccaveras: nam si fiducia largiendi pecces, non abolentur. Lib. 6 de *Divin. Inst.*, cap. 12 et cap. 13.

112. Facinoribus ignoscere, crudeliter est potius, quam pietatis. Lib. de *Ira Dei*, cap. 17.

113. Iudex peccatis veniam dare non potest, quia voluntati servit alienæ: Deus autem potest, quia est legis suæ ipse deceptor et iudex. *Ibid.*, cap. 19.

114. Nulli Christiano quemquam odisse permittitur, quia nemo, nisi in remissione peccatorum salvatur. Serm. 10 *Quadrage.*

115. Quante libet existant causæ offensionis, ab homine tamen in hominem, non tam delicti magnitudo, quam natura est cogitanda communi, ut de iudicio quo alterum iudicat, misericordiam Dei iudicantis obtineat. Serm. 9 *Quadrage.*

116. Remittamus, ut remittatur nobis: demus veniam quam rogamus, et non studeamus vindicari, qui nobis precamur ignosci. Serm. 1 *Quadragesima.*

117. Remissio peccati non dat licentiam delinquendi, nec quod potuit aliqua ratione concedi, fas erit amplius impune committi. Epist. 87, ad *Episc. Afric.*

118. Plenissima peccatorum obtinetur abolitio, quando velis Ecclesie una est oratio, et una confessio. Serm. 3, de *Jejun. septimi mensis.*

119. Qua fronte vis ut tibi Deus dignetur dimittere multum, cum tu non acquiescis dimittere parum? Serm. de *Martyribus.*

120. Fasciculus stuparum in ingentem ignem missus non ita repente incenditur, quam repente

S. ISIDORUS

S. ISIDORUS PELUSIOTA.

LACT. FIRM.

S. LEO PAPA I.

LEODIVICUS BLOSUIS.

Deus peccatis nostris propter ineffabilem misericordiam suam ignoscit, dum vere nos poenitet. In *Canon. vita spirit.*, cap. 2.

121. Nunquam Deus non penitentem committatur, nisi ignoscere penitentem. *Epist. 1 ad Sympronian.*

122. Prima est felicitas, in peccatorum turpitudinem non venisse: sed felicitas est secunda, peccatorum veniam, peccatis latens inveniisse. *Serm. 34.*

123. O homo! si sine peccato esse non potes, et vis semper tibi dimitti totum, dimitte semper. *Prosec.*

124. Quantum vis dimitti tibi, dimitte tantum: quoties vis dimitti tibi, toties tu dimitte; immo quia vis totum dimitti tibi, totum dimitte. *Ibid.*, serm. 67, de *Orat. Dom.* super illud. *Et dimitte nobis*, etc.

125. Dimitte delinquentem in te totum, si vis ipse de tuis nihil Domino debere delictis. *Ibid.*, serm. 70.

126. Se peccatorem, peccatum se homo cogitet: et tunc incipit amare veniam, non amare vindictam. *Prosec.*

127. Audis tu, quia remittere debes: et quia tibi remitti debeat, non audis.

128. Peccabis et tu illi eras, qui tibi hodie peccavit: et erit tibi Iudex, qui tibi erat ante reus: et reddet tibi veniam, si dedisti: si non dedisti, aut negabit veniam; aut si dederit, imputabit amplius, quam donabit.

129. Remitte peccanti, remitte penitenti: ut cum tu peccaveris, repensetur in venia, non doneatur.

130. Bona semper venia: sed tunc dulcissima, cum debetur.

131. Vicit panem, Iudicem prevenit, evasit iudicium, qui remittendo ante sibi veniam, quam delinquere providit. *Ibid.*, serm. 139.

132. Sicut felix ille, qui septies remisit: ita felicior est ille qui septuagesies septies remisit. *Ibid.*

133. Non frustra sperat peccandum peccatis suis, qui ignoscit alienis. Apud D. Augustin., serm. 38.

134. Bene currit ad remissionem peccatorum, qui displicet sibi. *Ibid.*, serm. 187.

135. Habet me Deus ut exemplar, et quod facio ali, facit et mihi: si dimittam, ipse mihi dimittet. Super *Matth.*, cap. 6 in illud: *Et dimittentis debita nostra*, etc.

136. Nullius peccati remissio fieri potest, nisi per virtutem Passionis Christi. Part. 3, quest. 69, art. 1.

137. Christus non potest decipi: ergo si dicis, dimitto ore, adimpleas corde. Opusc. 7 super *Pater noster*, petii. 5.

138. Nulla est major misericordia, quam offendenti dimittere. Opusc. 9, de *Dilect. proximi*, verbo *Diliges*.

139. Impium est a Deo dimidium sperare veniam. *Ibid.*, verbo *Jam*.

SENTENTIA PAGANORUM.

140. Anima de peccato commisso pudens, consequitur a Deo veniam. *Lib. 1 Theolog.*, cap. 4.

141. Parva peccata, etsi voluntaria fuerint, ignoscenda: si quis vero per ignorantiam deliquerit, commonefaciendi corrigatur. *Lib. 2 Ceronom.*, cap. 2.

142. Servorum ob culpam, cum te dolor urget

Ipse tibi moderare, tuis ut parcere possis. *Lib. 1 Disichor.*, metr. 72.

143. Faciet nos moderatores respectus nostri, si consularimus nos: nunquid et ipsi tale quid commisimus? nunquid sic erramus? *Lib. 2 de Ira*, cap. 28.

144. Optimum est, semper ignoscere, tanquam si ipse pecces quotidie. In suis *Proverbiis in fine positus*.

145. Res magna clementiae est, indulgendo corrigere peccata, magis quam vindicando. *Ibid.*

Vide etiam tit. *Dilectio inanimi*, serm. 52; *Misericordia*, serm. 61, 62; *Penitentia*, serm. 200; *Restitutio*, serm. 16; *Spectaculum*, serm. 26; *Venia*, serm. 107; *Virtutes theolog.*, serm. 70.

A PECCATO RESURRECTIO.

Vide RESURRECTIO A PECCATO.

PECUNIA.

Definitio. Potest pecunia dici quiddam pretio temporali aestimari seu mensurari potest. Part. 2, tit. 1, cap. 4, § 2.

SENTENTIA PATRUM.

1. Gravis culpa, si tempore periculi quo rapitur ad mortem justus, plus apud te pecunia tua valeat, quam vita morituri. *Lib. 1 Offic.*, cap. 30.

2. Pecunia facile consumitur, poenitentia minuitur, et cito deficit, atque ipsam destituit benignitatem; ut quo pluribus largiri volueris, eo pauciores adjuves: et sepe tibi desit, quod aliis conferendum putaveris. *Lib. 2 Offic.*, cap. 5.

3. Melius operatur pecunia in pauperis cibo, quam in divitis sacculo. *Prosec.*

4. Cave ergo ne intra locules tuos inclusa salutem inopiam, et tanquam in tumultu spelias vitam pauperum. *Ibid.*, cap. 16.

5. Hoc malum jam dudum humanis influxit mentibus, ut pecunia honori sit, et animi hominum pecuniarum admiratione capiantur. *Ibid.*, cap. 21.

6. Multo melius est salutem habere sine pe-

unia, quam pecuniam habere sine salute. *Ibid.*, cap. 25.

7. Aurum Ecclesia habet, non ut servet, sed ut erogat et subveniat in necessitatibus. *Ibid.*, cap. 28.

8. Malo vas pecunia minores esse, quam gratia. *Lib. 5, epist. 31, ad Valentianum Imperat.*

9. Pecuniam habent et non habent, qui usum ejus ignorant, pretium nesciunt, figuram et formam ejus non cognoverunt. *De Tobia*, cap. 19.

10. Vills est pecunia, sed fit pretiosa per fidem: vills est cum conditur, pretiosa cum dispergitur. *Super Psalm. xxxvii.*

11. Cito turpem sequitur lepra mercedem, et pecunia corpus animumque male quaesita commaculat. *Lib. 4 super Luc.*, cap. 4 in illud: *Nemo eorum mandatus est, etc.*

12. Proprius actus liberalitatis, est bene uti pecunia. Part. 4, tit. 5, de *Justitia*, cap. 17, § 1.

13. Pecunia a malis male habetur, et a bonis tanto melius habetur, quanto minus amatur. *Epist. 54 ad Macedon.*

14. Perde, inquit Salomon, pecuniam propter amicum; si enim pecunia perdenda est propter amicum, multo magis amici utilitatibus vel necessitatibus conferenda. *De Amicitia*, cap. 25.

15. Ipsa pecunia in omnibus rebus est, quae ab hominibus nomine pecuniae possidentur. *Lib. 7 de Civit. Dei*, cap. 12.

16. Perversi frui volunt nummo, uti autem Deo: quoniam nummum non propter Deum impendunt, sed Deum propter nummum colunt. *Ibid.*, lib. 11, cap. 25.

17. Quid tam incertum, quam res volubilis? nec immerito ipsa pecunia rotunda signatur, quia non stat. *Super Psalm. lxxxiii.*

18. Quid vanius eo, qui putat plus valere nummum, quam Deum? *Super Psalm. li, vers. 7, Et praevaluit in vanitate sua.*

19. Quam male utuntur mali auro? iudicia corrumpunt, innocentes opprimunt. *Tractatu 27, super Evang. Joan.*, de cap. 16.

20. Totum quiddam homines possident in terra, pecunia vocatur: servus sit, vas, ager, arbor, pecus; quiddam horum est, pecunia dicitur: et ideo pecunia, quia antiqui totum quod habebant, in pecuniis habebant; a pecore pecunia vocatur. *De disciplina christiana*, cap. 1.

21. Pecunia tunc magis prodest, quando contentum, ut ipsa sua conditione testetur, quia mala relictus possessio, cujus abdicatio fructuosa est. *De Verbis Apost.*, serm. 26.

22. Pecunia quae servatur, casibus servit: quae autem in misericordia reservatur, premium futurum acquirit. *Serm. 1, Fer. 3, post Dom. 2 Quadrag.*

23. Pecunia nomine continentur omnia, quorum iure domini sumus, et quorum vendendorum atque donandorum habere potestatem videmur. *Lib. 1 de Lib. arbit.*, cap. 15.

24. Si pecuniae ratio socios facit, quanto magis ratio naturae, non negotiandi, sed nascenti lege communis? *Epist. 53.*

25. Pecunia cum recipitur, accedit cui datur, sed recedit a quo datur. *Epist. 62.*

26. Non sic impenditur charitas ut pecunia, impendendo enim illa diminuitur, haec augetur. *Ibid.*

27. Si quis pro Religione aliquid pecuniae offerre voluit, in praesenti pauperibus erogat. *Epist. 64.*

28. Integritas Iudicis solet pecunia corrumpi. *Epist. 230.*

29. Non est parva iustitia, quam in parva pecunia custodire debemus. *Lib. 4 de Doctr. christ.*, cap. 18.

30. Si in pecunia corporali, quanto magis in spiritali hilarem datorem diligit Deus? *De Catholicis. rudib.*, cap. 2.

31. Propter pecuniam sunt artifices multi. *Lib. 7 de Civit. Dei*, cap. 3.

32. Dicimus divites, sapientes, justos, honos, quibus pecunia vel nulla est, vel parva. *Ibid.*, cap. 12.

33. Aliud sunt divitiae, aliud pecunia. *Ibid.*

34. Noli sub imagine pietatis augere pecuniam. *De decem Chordis*, cap. 12.

35. Pecuniam amas, Deum tuum ama; pecunia te non facit beatum. *De Discipul. christ.*, cap. 9.

36. Pulchrior est isto sol, quam pecunia tua; et tamen iste sol non est Deus tuus. *Ibid.*

37. Ama Deum tunc tanquam pecuniam: injuriosum est ut sapientia pecuniae comparetur; sed amor amor comparatur. *Ibid.*, cap. 10.

38. Quod praecipit Dominus non cogitandum esse de erastino, non ad hoc fuit praecipuum, ut nihil pecuniae servetur et sanctis; sed ne Deo pro ista serviat, et propter inopia timorem justitia deserat. *Tractatu 62 super Joan.*, de cap. xiii.

39. Peccas propter pecuniam, hic dimittenda est. *Homil. 12, ex Quinquaginta homil.*, cap. 8.

40. Homo quando pecuniam accipit, gaudet: quando reddit, plangit. *Ibid.*, homil. 48, cap. 3.

41. Qui pecuniam diligit, quantum amat pecuniam, tantum timet ne perdat pecuniam. *Tract. 43 super Joan.*

42. Pecuniam aliquis quaerit, non sit ibi finis. *Tract. 40, super epist. Joan.*

43. Pecunia tunc fit pretiosa, cum pro Dei amore translata in alios, desinit possideri. In suis *Proverb.*, verbo *Pecunia*.

S. PAVLANUS
EPISC. BARRINON.

S. PETRUS
CERTSOL.

S. PROSPER.

THEOPHILACTUS.

S. THOMAS
AQUINAS.

ARISTOTEL.

CATO POET.

SENECA.

S. ANTONIN.

S. AUGUST.

S. ANTONIN.

S. AMBROS.

v. RENA

44. Pecunia imperare oportet, non servire. *Ibid.*, verbo *Pecunia*.
45. Qui veritatem pro pecunia negant, Deum, qui veritas est, pecunia vendunt. Lib. 4, super *Marc.*, cap. xiv, in illud: *Promiserunt ei pecuniam*, etc.
- B. BERNARDUS. 46. Tali quadam arte spargitur aë, ut multiplicetur: expenditur ut augeatur, et effusio copiam parit. *Prose.*
47. Opes opibus hauriuntur: pecunia pecuniam trahit. In *Apologia ad Guillelm. Abbat.*, verbo *Dicitur*.
- BOETIUS. 48. Pecunie effundendo magis, quam conseruando melius nitent. Lib. 2 de *Consolat. philos.*, prosa 5.
49. Tunc est pretiosa pecunia, cum translata in alios, largiendi usui desinit possideri. *Ibid.*
50. Nihil habet suapte natura pecunia, ut his a quibus possidetur inuitis nequeat auferri. *Ibid.*, 3, prosa 3.
- S. DONAT. 51. Felix qui perdit pecuniam, ut cum ea perdat miseriam: infelix qui perdit vitam aeternalem, ne perdat pecuniam temporalem. Expos. 2, super *Psal.* cxviii, cap. 2, vers. 3, art. 3.
52. Heu quanti pecunis suis emunt sibi famem anime, non saturitatem! *Serm.* 4, *Dom.* 6, post *Pent.*
53. Si de homine dicitur quod universa vanitas omnis homo vivens, propter quem pecunia facta est, quanto magis ipsa pecunia vanitas est? *Serm.* 4, de *pluribus Conf.*
- CLEMENS ALEX. 54. Non est paupertas pecunie paucitas, sed insatiabilitas. Lib. 2, *Stromat.*
- S. CYPRIAN. 55. Pecunia aridat ut seruat, blanditur ut fallat, allicit ut occidat, extollit ut deprimat. *Epist.* 2, ad *Donat.*, cap. 9.
56. Servas pecuniam, que te servata non servat. De *Eleemosyna*.
- S. FRANCIS ASSISIENSIS. 57. Pecunia servis Dei, nihil aliud est quam diabolus, et coluber venenosus. In suis *Opus. Apophthegm.* 38.
- S. GAUDENTIUS. 58. Gravis pecuniarum sarcina est, que tenacium sui mentes avaritiae pondere ad terram deprimit. In *Respons. ad Germanium*.
- GLOSS. INT. 59. Pecunie mortificant animas, que non moriuntur; et vivificant corpora, que non vivunt. Super *Ecclesiasten*, cap. 10.
- GLOSS. ORD. 60. Fraude acquisita pecunia, anime damnus, non lucrum addit: immo plus damni est in anima, quam lucri in arca. Super *Prov.*, cap. 12, in illud: *Non inveniet fraudulenti lucrum*.
- S. HILARIUS. 61. Laqueus est pecunia. Super *Psal.* cxxiii, 62. In pecunia honor est sæculi. Super *Math.*, can. 33.
- HUGO A. S. 63. Argentum candidum est, mundum, dul-

cem habet tinnitum, attractive nature est. Lib. 4, de *Proprietate rerum*, cap. 2.

64. Pecunia est quasi lignum quod quanto plus fuerit, non extinguit ignem, sed auget. Super *Ecclesiasten*, cap. 5.

65. Quinque sunt fructus pecunie. Primus est copia, seu plenitudo cordis. Secundus est redemptio anime ipsius possidentis. Tertius est emptio regni colorum. Quartus est patrocinium, sive suffragium pauperum. Quintus est vite presentis ac future promissio. *Ibid.*

66. Sicut sapientia non protegit, nisi cum fuerit operata, et associata eruditioni: sic pecunia tunc primo protegit, cum fuerit erogata et exposita distributioni. *Ibid.*, cap. 7.

67. Magna abbatissa est pecunia, et magnum conventum habet, cui omnia obediunt. *Ibid.*, cap. 10.

68. Pecunia aqua est: aqua enim labilis est et insipida, non mota putrescit; ita et pecunie distribute prosunt, sed retentæ et reservatæ putrescunt. *Prose.*

69. Aqua non satiat, sed inflat: similiter pecunie non replent desiderium, sed inflationem superinducunt. *Ibid.*

70. Possessio multarum pecuniarum nihil aliud affert quam curarum incrementa, occupationes mentis et vigiliam. *Homil.* 50, super *Gen.*

71. Pecuniarum abundantia virtuti plurimum obstat. *Ibid.*, homil. 66.

72. Nesciunt pecunis uti juvenes ut oportet, et cum nolunt eis bene uti, in periculum certum sue perditionis se precipitant, sarcinam peccatorum inde colligentes. *Ibid.*

73. Ex imperitia illorum, qui nesciunt bene pecunis uti, nascuntur deliciae, absurde voluptates, et infinita mala. *Ibid.*

74. Melius servatur pecunia, cum in dextera pauperis collocatur: hanc calumniator non extorquebit, invidiosus non criminabitur, non auferet latro, sed semper est tuta, semper integra, semper salva. *Prose.*

75. Nullus alius locus ita munitus est ad conservandam pecuniam, sicut pauperum venter. *Sermon* 1 de *Jejunis et Genesios lectione*.

76. Privatus est pecunia? si gratias egeris Deo, mortalem diabolo plagam intulisti. *Homil.* 5 de *Patentia Job*.

77. Qui pecunie servit, presentibus compedi-bus stringitur, et futuris perpetuo erit obnoxius victusque. *Homil.* 12, super *Math. Oper. perf.*

78. Nihil est amentius, nihil deterius eo qui pecunie servit: dominari videtur, cum serviat: imperare cæteris creditur, cum a vilissima metallorum sibi materia imperetur. *Ibid.*, *Homil.* 25-

VICIUS.

HUGO CARD.

S. JOANNES CHRYSOST.

79. Nihil pecuniarum acervus à stercoreis cumula distare videtur: imo vero multo pretantior hic quam ille. *Ibid.*, homil. 64.

80. Quamobrem pecuniam acervus? Nonne ut locuples evadas? Noli ergo pecunias conservare, et veris divitiis potieris. *Ibid.*, homil. 66.

81. Nihil amentius est, quam pecuniam in hac vita colligere, et nudos homines proleisci, ubi maxime benignitate indigent, ubi misericordia opus est. *Ibid.*, homil. 79.

82. Pecunia si amentem hominem invenerit, insanum omnino facit: si lascivum, in majorem impellit luxuriam. *Ibid.*, hom. 84.

83. Qui pecunias possident, his bene utantur ad frugalitatem, ut decet: hoc est, tanquam domini, non tanquam servi: et eas possideant, non ab his possideantur; his utantur, non abutantur. *Homil.* 48 super *Jean.*

84. Nullus curet pecunias possidere: sed cura una sit, ut diligatur, utque bonum nomen habeat. Quandoquidem illud manet, hæc autem disparetur: et has quidem parare possibile est, illud autem difficile. *Homil.* 40 super *Acta Apost.*

85. Sicut radix in pingui plantata solo, singulis annis affert fructus: sic pecunia in manibus pauperum plantata, non solum in singulos annos, sed et in singulos dies spirituales fructus affert. *Homil.* in *Dictum Apost.*: *Oportet et hæreses esse*.

86. Pecuniarum tyrannus non solum adversus vivos, sed et mortuos dexterat armat. *Serm.* 11 super *Epist. ad Romanos*.

87. Quidquid uspiam malorum inveneris, sive domum spectes, sive forum, sive judicia, sive senatorum conventus, seu quoquo tandem respicias, videbis ex pecuniarum tyrannide omnia nasci. *Ibid.*

88. Quante in pecunis latent pragstigie! inanimata materia est, caduca, infida earum possessio, formidinis plena et periculorum, cædis et insidiarum, inimicitiarum et odii, desidie et malitie plurime, denique terra sunt et cinis. *Hom.* 23 super *I Cor.*

89. Pecunie vane sunt, quando deliciis consumuntur: vane vero non sunt, quando in pauperes sparguntur. *Serm.* 12 super *Epist. ad Ephes.*

90. Pecunia jam sunt omnia: propterea corrupta sunt etiam omnia. *Ibid.*, *serm.* 20.

91. Pereant pecunie milies, imo non pecunie, sed mentes ille qui pecunis uti nesciunt, et omnibus illas anteponunt. *Ibid.*

92. Pecunias nihil est acquirere: pecunie enim cum adsunt, non satis adjuvant: et cum desunt, nihil protinus obsunt. *Homil.* 4 super *Epist. ad Hebr.*

Tom. III.

93. Pecunia adest ubique dura, ubique terribilis, dira, inclemens, impia, truculenta, et cum lupis et ursis ac leonibus ferociter servit, navis tamen hominibus videtur et amabilis. *Hom.* *Quod nemo laeditur*.

94. Hæc major hominibus infelicitas est, quod quanto magis in pecuniarum sordibus volutantur, tanto majorem in his capiunt voluptatem. *Ibid.*

95. Pecunie *χρηματα* græca lingua dicuntur: quia non suffodere, sed uti probe eis debemus, cum *χρημα* græce, latine uter dicamus. *Homil.* 50 super *Math. Oper. perf.*

96. Pecunia ex rapina condita, mortuo asino gravius olet. *Homil.* 72 super *Jean.*

97. O infelix pecuniarum nimis violenta dominatio! imo verius: o nequitia singularis eorum, qui sponte pecunis servant. *Homil.* 7 super *I ad Timoth.*

98. Si pecuniis, non ad quod opus est, uteris: pecuniarum tuarum servus effectus es. *Homil.* 2 super *Epist. ad Hebr.*

99. O pecunia quam dura es magistra! nihil tam asperum est, aut tam difficile, quin ipsum percipias, et facias quod obediatur tibi. *Serm.* *Dom.* 1 post *Epiph.*

100. Fomes avaritiæ, pabulum mortis, contentionum preliorumque causa pecunia. Lib. 4 de *Navis curial.*, cap. 3.

101. Qui pecuniam abscondit in terra, diabolo domicilium facit. In cap. 2 *Regule S. Bened.*, verbo *Sollicitus*.

102. Vis pecuniam bene collocare, fac illam beneficium, fac humanitatem: largire pauperibus, quia salvum est quidquid pluribus profuit. Lib. 3 de *Divin. inst.*, cap. 23.

103. Contemnenda est pecunia, et ad ecclesies transferenda thesauros. In *Epitome*, cap. *Dixi*.

104. Pecunia dominus iniquitatis est, qui iniquitatis humanis corporibus dominatur et mentibus. *Serm.* 126.

105. Pecunia imperat gentibus, jubet regnis, bella mandat, comparat bellantes, sanguinem vendit, agit mortes, prodit patrias, urbes destruit, subdit populos, arces urget, vexat cives, foro presidet, jus delet, fas nefasque confundit, violat virtutum, famam carpit, honestatem dissipat, solvit affectus, innocentiam tollit, pietatem sepellit, necessitudinem scindit, amicitiam subruit. *Ibid.*

106. Cedat, cedat terrena pecunia, ubi ecclesies thesauros admittitur. *Opusc.* 12, cap. 4.

107. Periculosior est anime pecunia, cum acquiritur, quam cum ultro suppeditans, possidetur. *Prose.*

108. In ista siquidem terreno motu, est justa

JOAN. GRES.

JOAN. SAB.

JOAN. TRITH.

LACT. FIRM.

S. PETRUS CHRYSOL.

S. PETRUS DAMIANUS.

possessio : in illa vero, feralis saepe regnat ambitio. *Ibid.*, cap. 5.
 109. Sicut qui Christum colit, vere Christicola dicitur : ita et qui nummis per custodiam servit non immerito nummicolis perhibetur. *Ibid.*, cap. 6.
 110. Ipse ab ea quam possidet pecunia possidetur : qui dum in ea cor figere, eique pervigili deservire custodia, avaritia dominante, compellitur. Opuse. 24, cap. 4.

PHILO JUD.

111. Pecunia bono viro auctor honorum est : malo autem, malorum. Lib. *de Plant. Noe*.

S. SIDONIUS

EPISCOPI.

112. Per fas nefasque crescere affectans, pecunia per avaritiam parvus est, per ambitum prodigus. Lib. 4, epist. 14, *ad Montium*.

S. VALER.

EPISCOPI.

113. Pars mendicitatis est, congestam secreto pecuniam possidere. Homil. 8 *de Misericord.*

114. Sine lucro est pecunia, quae sacculo tenetur inclusa. *Ibid.*, homil. 13.

115. Nihil clausum constat, quod auro argenteoque non pateat : nihil occultum, quod non pecunia indagante sit cognitum. *Ibid.*, homil. 20, *de Avarit.*

116. Haberet profecto integritas totum secretum, si in aliena domo proditrix pecunia non haberet ingressum. *Ibid.*

117. Sit unusquisque vestrum illa pecunia qualitate contentus, quae gratiam salutis acquirit, non quae causam damnationis accendat. *Ibid.*

S. ZENO

EPISCOPI

ET MART.

118. Pecuniae non jura, non leges, non honor ullus obsistit, quia quidquid aut emittit, aut distribuit, liberum non est : non nobilitas, quia per hanc credit, hanc excolit, per hanc hoc sibi nomen invenit : non sanctitas, non munus, quia nihil est tam sanctum, quod non violari, nihil tam munus, quod non expugnari pecunia possit : non necessitudo sanguinis, non amicitia, quia non suo merito, sed auri, argenti, facultatumque beneficio, quis aut amatur, aut odio est. Serm. 4 *de Avarit.*

119. Omne genus humanum suo interitu, suisque calamitatibus delectatur, viliores habens animam, quam pecuniam : inde est quod justitia, honestas, pietas, fides, veritas perit. *Ibid.*, serm. 2.

SENTENTIA PAGANORUM.

ARISTOTEL.

120. Ea vita, quae pecuniis incumbit, violenta quaedam est vita. Lib. 4 *Ethic. ad Nicomach.*, cap. 5.

121. Sumptus quidem, datione pecuniarum, est usus earum : acceptio vero conservatioque, possessio potius esse videtur. *Ibid.*, lib. 4, cap. 4.

122. Fieri non potest, ut is pecunias habeat, qui non adhibet diligentiam, ut paret ipsas. *Ibid.*
 123. Nummus ex instituto factus est, ut pro indigentia sit. *Ibid.*, lib. 5, cap. 5.

124. Fortitudinis non est pecuniam parare, sed fiduciam animi. Lib. 1 *Polit.*, cap. 6.

125. Homines cuncta ad pecuniam convertunt, quasi hic sit finis. *Ibid.*

126. Nihil in mundo, quod non metiatur nummus. Lib. 5 *Moral.*, cap. 5.

127. Cuius omnis in pecunia spes est, ejus a sapientia est animus remotus. Lib. 4 *de Arte rhet. ad Herenn.*

128. Nihil est tam sanctum, quod non violari, nihil tam munus, quod non expugnari pecunia possit. Orat. 5 in *Verrem*, act. 4.

129. Malo virum qui pecunia egeat, quam pecuniam quae viro. Lib. 2 *Offic.*, num. 71.

130. Nihil honestius magnificentiusque, quam pecuniam contemere. Lib. 1 *Offic.*

131. Filiam quis habet? pecunia opus est : duas, majore : si plures, etiam majore casti, ut aiunt, quinquaginta sint filiae alicui, tot dotes magnam quaerunt pecuniam. *De Paradox.*, cap. 6.

132. Male se res habet, cum quod virtute effici debet, id tentatur pecunia. Lib. 2 *Offic.*

133. Maxime admirandus est, qui pecunia non movetur, quod in quo viro perspectum sit, hunc dignum spectatu arbitramur. *Ibid.*

134. Pecunia furtum, vitium illiberale est : rapina vero, turpissimum. Sisygia 4, lib. 12, *de Legibus*.

135. Optimus pecuniae modus est, qui nec in paupertatem cadit, nec procul a paupertate discedit. *De Tranquillit. animi*, cap. 8.

136. Pecuniae etiam male credite, exactio est. Lib. 4 *de Benefic.*, cap. 39.

137. Pecunia ex quo in honore esse cepit, verus rerum honor cecidit. Epist. 145.

138. Pecunia tot magistratus, tot Judices detinet, quot magistratus et judices facit. *Ibid.*

139. Majore tormento pecunia possidetur, quam quaeritur. *Ibid.*

140. Sapiens nullum denarium inter limen suum admittet, male intrantem. *De Beata vita*, cap. 23.

141. Pecuniae imperare oportet, non servire. *De Morib.*

142. Pecunia non satiat avaritiam, sed irritat. *Ibid.*

143. Homo semper indigens pecunia, scit cum ejus moribus convenire. *Ibid.*

144. Accepit ille grandem pecuniam, absque dubio superbius accepit. *De Remediis fortuitior.*

145. Iste quem dominum pecunia aestimas, pecuniae locus est. *Ibid.*

146. Pecunia, si uti scias, ancilla est : si nec scias, domina est. In suis *Proverb.* in fine positus.

CICERO.

PECUNIARUM CUPIDITAS.

PECUNIARUM CUPIDITAS.

SIXTUS

PHILOSOPH.

TREMISTOC.

PHILOSOPH.

447. Sapiens vir et pecunia contemptor, similis est Deo. Serm. 45.

148. Praestat habere viros egeles pecunia, quam pecuniam egelem viris. In suis *Serm.*, sent. 4.

Vide etiam tit. *Acquirere*, sent. 18; *Contemptus in genere*, sent. 1, 2; *Eleemosyna*, sent. 37, 38; *Judicii corruptio*, sent. 49; *Juventus*, sent. 28; *Magnanimitas*, sent. 40; *Modus*, sent. 52; *Mundus*, sent. 127; *Negotium*, sent. 39, 40; *Onus*, sent. 70; *Pauperus in genere*, sent. 56; *Pecuniarum cupiditas*, per totum; *Possessio*, sent. 37, 66; *Prodigalitas*, sent. 5; *Rapina*, sent. 48; *Simoniam*, sent. 14; *Usura*, sent. 35, 47, 48.

HUGO A. S.

VICTORE.

Definitio. Philargyria est, per quam singulari appetitu pecuniae corradenda, continentia frama laxatur, interpretatur enim amor argenti. *De Fruct. carnis et spiritus*, cap. 8.

HUGO CARD.

Pecuniarum cupiditas est sitis argenti, sive pecuniae, quam habet fabricitans, sive hydropicus. Super 1 *Timoth.*, cap. iii.

JOAN. GERS.

Pecuniarum cupiditas est vitium, quo quis appetit acquirere vel retinere pecuniam contra rectam rationem. Part. 4 *de Descript. termin.*, cap. *Temperantia*.

PLATO.

JOAN. CASS.

Productio. De Philargyria iram necesse est pululare : quare ut extinguatur ira, philargyria calcanda est. Collat. 5, *Abbat. Serapionis*, cap. 10.

SENTENTIA PATRUM.

S. AMBROS.

1. Cupiditatibus omnis divitiarum abundantia, inopia est. Lib. 10, epist. 82, *ad Vercellens. Eccles.*

2. Quo plus unusquisque adquisierit, plus sitit, et quasi quadam inardescit ebrietate cupiditatum suarum. *Ibid.*

3. Nec satiatus unquam, nec finis aderit cupiditati. Serm. 81.

4. Nihil satis est divitum cupiditati : quanto ditior quis fuerit, tanto avidior ad possidendum. Lib. 1 *de Abraham*, cap. 3.

5. Quasi gradus quosdam cupiditas habet pecuniarum : quo plures ascenderit, eo ad altiora festinat ; unde fit gravis ruina lapsura. *De Nabuba*, cap. 2.

6. Pecuniarum cupiditas damnum suum putat, quiddam alienum est. *Ibid.*, cap. 3.

7. Auri cupiditas, materia perfidiae est. Lib. 1 *de Apolog. David*, cap. 4.

S. ANTONIUS.

8. Quanto magis pecuniae concupiscentia crescit, tanto etiam minus habet quod ei sufficere possit. Part. 2, tit. 4, cap. 2.

9. Quanto pecuniarum cupiditas propinquior fit fini vitae suae, tanto majori cupidine inardescit. Part. 2, tit. 4, cap. 3, § 3.

10. Non aliter satiatur cor hominis auro, quam corpus hominis auro. Serm. *Dom. 6 post Pascha*.

11. Adhuc avaritia amorem pecuniae, totius suae spei certissimum venenum esse credant. Lib. 2 *de Ordine*, cap. 8.

12. Pecunia cupidos videmus, ut ad desiderata perveniant, adeptisque non careant, soles, imbres, glacies, fluctus, et procellosissimas tempestates, aspera et incerta bellorum, immanium plagarum ictus, et vulnera horrenda, non inevitabili necessitate, sed culpabili voluntate perferre. *De Patientia*, cap. 3.

13. Quisquis servit mammonae sua cupiditate implicatus, subditur diabolo, et non enim diligit, quis enim est qui diligit diabolum? sed tamen patitur. *De Serm. Domini in monte*, lib. 2.

14. Amatores pecuniae quantis patienter laboribus doloribusque subduntur, a quantis se continent voluptatibus, sive cupiditate augendi pecuniam, sive timore minuendi : quanta lucrum sagacitate sectantur, et prodenter damna derant. Lib. 4 *contra Julian.*, cap. 3.

15. Fieri non potest ut res deterior te faciat meliorem : homo es, doloris te est quiddam cupis, quo beatus esse desideras, aurum, argentum, quibus inhiis acquirendis, possidendis, frendis, infeliciora sunt te, tu melior es, tu fortior es, et utique vis melior esse quam es, cum beatus esse vis, quia miser es. Super *Psalm.* xxxii, conc. 2, vers. 12.

16. Si secularibus viris est perniciosa cupiditatis industria, quanto magis illis perniciosior est, qui habitu et conversatione jam saecularis esse desierunt, qui totum quod vivunt, Domino Deo devoverunt. *De Conflictu vitior. et virtut.*, cap. 16.

17. Non solum vobis charissimis, verum etiam inimicis notissimum fiat, nulla nos cupiditate pecuniae sordidari. Epist. 225.

18. Non essent homines amatores pecuniae, nisi eo se putarent excellentiores, quam ditiores. Lib. 11 *de Genesi ad lit.*, cap. 15.

19. Qui pecuniam diligit, quantum amat pecuniam, tantum timet ne perdat pecuniam. Tract. 43 super *Joan.*

20. Si ams pecuniam, pro avaritiam implicatus es : crit tibi avaritia catena pedum, ultra progredi non potes. Tract. 9 super *Epist. Joannis*.

21. Pecuniam aliquis quaerit, non sit tibi finis. *Ibid.*, tract. 10.

22. Divitiarum amor insatiabilis longe amplius desiderio torquet animam, quam refrigeret usu suo : ut pote quaram acquisitione quidem laboris, possessio vero timoris, amissio plena doloris invenitur. Serm. *de Convers. ad clericos*, cap. 12.

23. Nihil est pejus quam amare pecunias, hic

S. ANTONIUS

DE PAVIA.

S. AUGUST.

S. AUGUST.

S. BERNARD

enim animam suam qui amat, venalem habet. *Serm. 44 ad Sororem.*

ELEMENS
ALEX. 24. Arx vitii est, pecunia cupiditas. Lib. 2

Perdog., cap. 3.

S. CYPRIAN. 25. Sitis divitiarum tantum miseris pectoribus

assidet. *De Cardinali oper. Christi*, cap. 4.

GLOSS. ORD. 26. Amatores pecuniae, Deum amare non possunt : qui ergo Deum amat, pecuniam contemnit. *Super Luc.*, cap. xvi.

S. GREGOR.
NAZ. 27. Viro pecuniarum cupido nulla est satietas, nec proximorum benevolentia, etiamsi plurimum argenti possidet. *Super Ecclesiast.*, cap. 5.

S. HIERON. 28. Qui amat pecuniam, Deum amare non potest. *Epist. 29 ad Alysiam*, quest. 6.

29. Divitiarum amor insatiabilis est, expleri nescit. *Epist. 1 ad Demetriad.*

30. Quid agis, egea cupiditas? quid crudelis in parvulo? quid saeva in alieno filio? ordinem naturae et religionis evertis. *Prosec.*

31. Iudicio mentis everso, per aurum libidini mancipatur : qui eodem astu acquirat solidum, quo animam perdet, lucratur imperatoris imaginem, et amittit imaginem Christi.

32. Vis nosse quam perniciosus sit amor habendi, et amor requirenda pecunia? per hunc Judas tradidit Salvatorem.

33. Quanti inter nos Judae Judam damnant? quanti in semetipsis cum per cupiditatem suas animas aeternis cruciatibus tradunt, et traditores fiunt pariter et occisi? *Epist. 37 ad Pamnoch. et Occan.*

S. RHAR. 34. Radix maxime iniquitatum, in pecunia cupiditate est, quam qui appetit, gravissima tempestatis naufragium mergitur. In explanat. *super Psalm. lxi.*

35. Magnae in pecuniarum cupiditate desiderii et amoris illecebrae sunt : rapiunt ingenia, mentesque pendulas apprehendunt. *Ibid.*

36. Pecunia estus, diaboli sunt arma atque virtutes. *Super Psalm. cxxxviii.*

HUGO CARD. 37. Pecuniarum cupiditas, quo magis arcam implere desiderat, eo amplius mentem evacuat. *Super Prov.*, cap. xxi.

38. Nihil seclerius quam ecclesiasticum virum amare pecuniam. *Ibid.*, cap. 29.

39. Amor divitiarum guttur mentis suffocat, et claudit ne bonum desiderium possit per illud intrare. *Super Luc.*, cap. viii.

40. Qui febricitat, nunquam impletur, sic et concupiscentia pecuniae semper sinit. *Super II Timoth. ii.*

IBIOTA. 41. Terrenarum divitiarum amor insatiabilis est, et longe amplius desiderio torquet animam, quam refrigeret usu suo. Lib. 1 *Contemplat. de Amore Dei*, cap. 33.

42. Qui divitias amat, Dominum amare non potest : sed cum ipsis labentibus, labitur in perditionem : et qui eis inimitur per amorem, cum ipsis defuit in merorem. *Ibid.*

43. O ignis inextinguibilis, cupiditas insatiabilis! Quis autem cupidus primo fuit voto contentus? *Prosec.*

44. Insatiabilis est oculus cupidi : cum enim adipiscitur, quod optaverat, desiderat ampliora, semper in habendis non habitis finem constituit. Lib. 2 *de Contemptu mundi*, cap. 6.

45. Vis, o cupide, scire quare semper es vacuus, cur nunquam implearis! si vis satiari, desinas esse cupidus : quia dum cupidus fueris, satiari non poteris. *Ibid.*, cap. 7.

46. Quam multos seduxit pecuniarum cupiditas, quam plures perdidit! *Prosec.*

47. Balaam asella redarguit, quia captus cupiditate promissorum disposuerit maledicere Israel.

48. Acliar populus lapidavit, quia tulit aurum et argentum de anathemate.

49. Naboth interemptus est, ut Achaz ejus vineam possideret.

50. Giezi lepra percussus est, quia petiit et recepit aurum et argentum, et vestes sub nomine Holissii.

51. Judas Iaqueo se suspendit, quia propter pecuniam vendidit et tradidit Christum.

52. Ananiam et Saphiram subitanea mors extinxit, quia de pretio agri defraudaverunt apostolos. *Ibid.*, cap. 9.

53. Omnis pecuniarum cupidus contra naturam nititur, et molitur : natura enim adducit pauperem et immundum, natura pauperem reducit a mundo ; cupit autem, cupit et curat fieri dives in mundo. *Ibid.*, cap. 16.

54. Pecuniarum non solum vitanda est possessio, sed etiam desiderium earum radicibus extirpandum. Lib. 5 *de Canon. inst.*, cap. 10.

55. Non pecunias sufficit non habere, quod plerumque solet, etiam ex necessitate descendere : sed ne ipsam quidem, si forte oblate fuerint, habendi recipere voluntatem. *Ibid.*

56. Hic philargyrie morbus, quanto accedens facilius potest respui, tanto neglectus et intronsumus cordi, fit perniciosior cunctis, difficiliusque propellitur. *Prosec.*

57. Malorum omnium efficitur radix, multiplices fructificans fomites vitiorum. *Ibid.*, lib. 7, cap. 2.

58. Philargyria receptaculum est vitiorum, et inextricabilis nequitiae fomes. *Ibid.*, cap. 6.

59. Cum pecunia incremento rabies cupiditatis augetur. Tanto enim avidior fames accrescit auri, quanto summa lucri major apponitur. *Ibid.*, cap. 7.

60. Non tam effectus philargyriae vitandus est, quam affectus ipsius radicibus amputandus. *Ibid.*, cap. 21.

61. Vis nosse quam perniciose, quam noxie fomes iste philargyriae, nisi fuerit diligenter excisus, ad ejus interitum, qui eum conceperit, fructificet et omnigenis pullulet ramusculis vitiorum? Respice Judam, qui nequaquam esset ad tam secleratum proditionis facinus devolutus, si non philargyriae morbo fuisset infectus. *Ibid.*, cap. 23.

62. Philargyriae morbus, sicut potest perfacile declinari, ita si quomquam possederit, ad sanitatis remedia vix pervenire concedit. *Ibid.*, cap. 6.

S. JOANNES
CHRYSOST. 63. Pecuniae concupiscentia telum est diaboli. *Hom. 3 super Genes.*

64. Pecuniarum aviditas mentem obtenebrat. *Ibid.*

65. Si cupiditate pecuniarum aliquis capiatur, superos et inferos continuo contemnit, modo his obsequatur. *Hom. 4 super Matth. Oper. perf.*

66. Quid est hac peste iniquius, quidve rixosius? non solum dico de materia pecuniarum, sed de importuna ista cupiditate hominum atque furiosa. *Ibid.*, homil. 9.

67. Sicut palea ignem, sic pecuniae cupiditas avaritiae flammam incendit, et quasi coemum inquinat possidentes. *Ibid.*, hom. 40.

68. Tam atrox est pecuniarum cupiditas, ut licet virtutis aliquid sint alumni, nihil tamen earum appetitione impediti proficere possint. *Ibid.*, hom. 64.

69. Accessione pecuniarum, cupiditas habendi magis atque magis adeo inflammatur, ut rerum copia crescente; paupertas quoque augeatur : nam qui majori desiderio ardent, egere se magis sentiunt. *Ibid.*

70. Qui pecunias despiciat, is cupiditati terminum constituit : qui vero ditari desiderat, plurimas in dies conquirat, et majore siti compulsus, nunquam ad finem deveniet. *Ibid.*

71. Facilius est volare, quam acquisitione, ac accessione pecuniae, cupiditatem habendi terminare. *Ibid.*

72. Multas domos pecuniarum cupiditas evertit, multa bella concitavit, et laqueo plerosque abruptere vitam coegit. *Ibid.*

73. Ex desidia solum originem trahit, inde nascitur, inde augetur, inde conservatur terribilis bellua cupiditas pecuniarum. *Ibid.*, homil. 84.

74. Pessima est omnium hac passio cupiditatis pecuniarum, terrarum pestis, urbium pernicies, singularum calamitas est. *Ibid.*

75. Nullus dubitabit facilius posse a paupertate, quam in rerum copia pecuniam despici; ac

multo magis a divitiibus, quam a pauperibus magnitudinem pecuniae posse concupisci. *Ibid.*

76. Cupiditas pecuniarum majori cumulo rerum minime potest extingui, sed e contra inflammari atque incendi solet. *Prosec.*

77. Quenamodum ignis addita materia magis effertur, sic pecuniarum cupiditas adjectione auri magis extollitur. *Ibid.*

78. Qui magis amat pecuniam, magis concupiscit : qui porro magis concupiscit, hic pauperior est : quia qui plura expetit, inops est, et maxima paupertate deprimitur. *Prosec.*

79. Ubi satietas est, cupiditas esse non potest : ex indigentia enim cupiditas originem trahit. *Ibid.*

80. Insatiabilis pecuniarum cupiditas homines facit voraces, furiosos, ex pecunia penitus pendentes, qualis et Judas factus fuit. *Ibid.*, hom. 82.

81. Pecuniae cupiditas tenebra est, quae efficitur, ut aliter quam se habeant res videantur. *Ibid.*, homil. 84.

82. Omni tyranno gravior est pecuniarum cupiditas : nullam enim voluptatem veram habet, sed curas, invidiam, insidias, calumnias, et immensa virtutis impedimenta. *Homil. 58 super Joann.*

83. Pecuniarum cupiditas demone est gravior, qua multi persuasi sunt, quam illi ab idolis, quibus non omnia parent : huic vero omnia, et quodcuque faciendum suggerit, obsequuntur. *Ibid.*, hom. 64.

84. Amator pecuniarum multos formidat, multos habet accusatores, invidos, calumniatores, insidiatores, omnibus veris privatur deliciis, omnique voluptate : multum gloriae, et multum honoris amittit. *Ibid.*, hom. 86.

85. Amator pecuniarum his uti minime potest : sed servus et custos est, non dominus. *Ibid.*

86. Divitias concupiscere ignavissimi animi est, nihilo muscis et culicibus praestantiorum humique repentis. *Hom. 7 super Acta Apostolorum.*

87. Divitiarum cupiditas, omnium merorum fundamentum est, bellorum et contentionum causa. *Ibid.*, hom. 43.

88. Amor pecuniarum talis est, ut et modum et finem nesciat : et quanto in hac via processerit longius, tanto minus ad finem usque pertingat. *Serm. 12 super epist. ad Rom.*

89. Qui pecunias despiciat, omnia superflua arbitratur, neque animam immensis exerceat cupiditatibus. *Prosec.*

90. Nihil adeo animum torquet, quam cupiditas, cum ea satiari non possit. *Hom. 44 super I Cor.*

91. Nullo modo simul stare possunt, et argenti et animae amor. *Ibid.*, homil. 23.
 92. Dirus habendi amor velut crudelis tyrannus inhumana imperia hominibus imponit, et in feras feroces illos transfert. Hom. 35 super I Cor.
 93. Quem magnum vicit cupiditas pecuniarum? nullum, sed miserabiles valde atque abjectos. Homil. 23 super II Cor.
 94. Pecuniarum amor, ambitio dominandi et gloriae, vincula sunt et laquei. Serm. 9 super *Epist. ad Ephes.*
 95. Incantatio quaedam est et praestigium, cupiditas pecuniarum. Hom. 10 super I *Thess.*
 96. Qui pecuniarum insano tenetur studio, desiderium suum exsatiare nulla opum poterit copia. Hom. 7 super II *Timoth.*
 97. Nihil ita absque ullo gratitudinis sensu est, sicut pecuniae cupiditas. *Ibid.*
 98. Nihil ita pecuniarum desiderium infert, sicut pecuniarum ipsa possessio. Hom. 5 super *Epist. ad Tit.*
 99. Servitus pessima, cupiditas pecuniarum. Hom. 33 super *Epist. ad Hebr.*
 100. Amor pecuniae velut crudelis quaedam domina, omnium corda possidet, et tyrannica dominatione devincit. Hom. *Quod nemo laeditur.*
 101. Amor pecuniarum sevit ut barbarus, feret crudeliter ut tyrannus, debacchatur impudenter ut meretrix: nusquam miseretur, nusquam se pudet. *Ibid.*
 102. Amor pecuniarum inexplabilis est, et infinitus, quantoque plus processeris vite, tanto magis a fine aberis. Serm. de *Nequitia depulsa.*
 103. Pecuniarum amor vesana est cupiditas, morbus insanabilis, fornax inextinguibilis, tyrannus insatiabilis. Hom. de *Avaritia.*
 104. Nihil sic diabolo subijci hominem facit, ut inhiare opibus, atque habendi amore superari. Hom. 13 super *Math. Oper. perf.*
 105. Quovis fabricitante peior est, qui cupiditate pecuniarum captus est: quid enim turpius viro pecunias amante? Hom. 15 super *Epist. ad Hebr.*
 106. Pecuniarum cupiditas radix malorum omnium est, mater transgressionis, magistra nocendi, auriga malitiae, inventrix doli, seditionis origo, fovea scandali, promotrix mendacii. *De Inst. vita sacerdot.*, cap. 5.
 107. Pecuniarum cupiditas sacrilegia committit et furta, praedas agit et incendia, bella gerit et homicidia. *Ibid.*
 108. Qui amat pecuniam, Dei servus non est. *Epist. 5 ad Quendam sacerdot.*
 109. Omni peccato peior est amor pecuniarum. Lib. 2 de *San. bono*, cap. 41, sent. 3.

JOAN. TRITH.

S. ISIDORUS HISPALENS.

110. Nunquam satiari novit cupiditas pecuniarum; semper enim eget, quantoque magis acquirit, tanto amplius querit: nec solum desiderio augendi exorciatur, sed etiam amittendi metu afficitur. *Ibid.*, sent. 7.
 111. Si bona mundi hujus peritura credimus, cur peritura tanto amore cupimus? *Ibid.*, sent. 8.
 112. Acris atque ad omnia auda pecuniarum amor, nec satietatem ullam sentiens, animam eam, quam ceperit, in extremum malorum precipitem agit. Lib. 3, epist. 24, ad *Martyrum.*
 113. Divites impedimentis pluribus implicati, immo catenati et compediti, serviunt ad nutum domine cupiditatis. *Prosec.*
 114. Cupiditas ita divites inextricabilibus vinculis irrevolvit, ut non possint in caelum aspicere, quoniam mens eorum prona humique defixa est Lib. 7 de *Divin. inst.*, cap. 1.
 115. Mens pecuniae avida, cupiditatis est serva: quae nec abstinere novit a vetustis, nec gaudere concessis, nec pietati adhibere consensum: angustatur ex abundantia, trislatur et constringitur ex opulentia. *Prosec.*
 116. O ignis inextinguibilis, cupiditas insatiabilis? quis nunquam primo voto fuit contentus, cum adipiscitur quod optaverat? desiderat ampliora, in habendis semper, et nunquam in habitis finem constituit. *De Ligno vite*, tract. 10, de *Paupert.*, cap. 2.
 117. Amori pecuniae vills est omnis affectio, et anima lucri cupida, etiam pro exiguo perire non metuit. Serm. 9 de *Passione Dom.*
 118. Armatur gemina face homo pecuniae cupidus: avaritia, ut rapiat aurum; impietas, ut auferat Christum. Serm. in *Natali S. Laurentii.*
 119. Qui pecuniam appetit, fidem perdit: ut aurum redigit, gradium prodigit. Lib. 1 de *Avaritia.*
 120. Omnis qui possessionum curis stringitur, et divitiarum cupiditate distenditur, aversus est a Deo. Hom. 12 *Erodi.*
 121. Pecuniarum cupiditas non solum ebrum, sed et rabidum hominem reddit. Hom. 7 in cap. x *Levitic.*
 122. In avaritiam lapsus efficitur, cum homines parum pecuniae desiderant: aegrescente vitio, cupiditas increscit. Lib. 3 *Peri-Arcton.*, cap. 2.
 123. Avidus opum nunquam dicit, sufficit: et tanquam sanguisuga invincibilis, semper sanguinem silit. Serm. 34 in *Festo omnium Sanctorum.*
 124. O pecuniae amor! o tinea cordium, rubigo mentium, languor pessimus animarum, virtutum subversio, germen vitiorum; quomodo divitum corda excaecas? ut quanto amplius habeant, tanto minus habere se credant? *Tract. de Hierosol. peregrinat.*

S. ISIDORUS PLESIUOTA.

LACT. PIRRI.

S. LAURENTIUS JUSTIN.

S. LEO PAPA I.

S. MAXIMUS EPISCOPUS TAUREN. ORIGEN.

PETRUS BLESSENS.

S. PETRUS DAMIANUS. 125. Cupidus quisque duos sordentis pecuniae questus accumulat, vertens exedram in lastrinam, quasi molem stercoris coacervat. Opusc. 31, cap. 2.
 S. PROSPER. 126. Jubet nobis imperiosa cupiditas, ut divina parvipendentes, possessionum terrestrium damnosa compendia cogitemus, etc. (Vide ibi plura scitu dignissima.) Lib. 2 de *Vita contemplat.*, cap. 15.
 PRUDENT. 127. Nec pareat propriis amor insatiatus habendi Pignoriibus, spoliisque suos fames impia natos.
 In *Psychonach. de Avaritia et largitatis pugna.*
 128. Omne hominum rapit illa genus, mortalia cuncta Occupat interitum, neque enim est violentius ullum Terrarum vitium, quod tantis cladibus avum Mundani involvat populi, damnetque gehennae.
 S. THEODOR. 129. Infelix certe, et plusquam infelix, qui plura habendi cupiditatum incendii flagrat. Super *Habac.*, cap. II.
 THOMAS A KEMPIS. 130. Exterminat seminarium litis, qui abiecit vitium cupiditatis. *De Recognit. propr. fragit.*, cap. 4, sect. 2.
 131. Noli multa cupere, nam cupiditati nunquam satis erit, nec extinguitur cupido pretio rerum. *Medit. 18 de Paupert. Christi*, cap. 3.
 S. VALER. EPISC. 132. Tanta est apud aliquos cupiditas ut venalis pudor pueri feditatis inveniat: nam ita ad corruptionem corporis pecunia studiose pensatur, quasi dignum aliquid comparatur. *Prosec.*
 133. Infelix profecto est, qui plus cupiditati consultit, quam pudori. Homil. 20, de *Avaritia.*
 S. ZENO EPISCOPUS ET MART. 134. Quid miser homo, auri argentique metalli incensus vana cupiditate torqueris? quid talentorum magnas struis congeries? *Prosec.*
 135. Quid hic remansura pervigil sollicitudine cassa, nec tibispi inde aliquid concedendo illibata custodis?
 136. Insuper de inopia quereris, qui quod habes, necus: quidquid feceris, nihil horum tecum ad inferna portabis. Serm. 2 de *Avaritia.*
 137. Qui diligit aurum et argentum, non tantum deos colere, sed eorum mores et actus imitari perspicuum est. *Ibid.*
 138. Quodvis piculum, scelus, dedecus, nefas libenter admittit, cujus praecordia implacabilis cupiditas pestifera flamma repleverit. *Ibid.*
 SENTENTIAE PAGANORUM.
 ARISTOTEL. 139. Cum pecuniarum cupiditas in infinitum extenditur, illa quoque quo efficiunt infinita, cupiunt. Lib. 1 *Polit.*, cap. 6.

440. Dilige denarium, sed parce dilige formam: Quam nemo sanctus nec honestus captus habere. Lib. 4, *Distichor.*, metr. 11.
 CICERO. 441. Multos magnis incommodis afficit pecuniae cupiditas. Lib. 1 de *Invent. rhetor.*, num. 95.
 442. Pecunia est fugienda cupiditas: nihil enim est tam angusti animi, tamque parvi, quam amare divitias. *Prosec.*
 443. Magna eorum servitus est, qui pecunia cupiditate nullam conditionem recusant durissimae servitutis. *De Paradox.*, cap. 5.
 444. Si propter aviditatem pecuniae nullum questum turpem putas, si quotidie fraudas, decipis, poscis, pacisceris, auferis, eripis, si socios spoliis, serarum exulis; haec utrum abundantis, an egentis signa sunt? *Ibid.*, cap. 6.
 445. Qui innumerabiles cupiditates habet, quae brevi tempore magnas copias exhaustire possunt, hunc ego quomodo appellabo divitem, cum ipse egere se sentiat? *Ibid.*
 PLATO. 446. Pecuniae cupiditate capi, turpe est atque importunum. *Sisygia 5 de Convivio.*
 FLINUS II. 447. Tanta invasit homines habendi cupido, ut possideri magis, quam possidere videantur. Lib. 9, epist. 30.
 SENECA. 448. Neminem pecunia divitem facit, immo contra nulli non majorem sui cupiditatem incensit. *Epist. 119.*
 449. Qui propter pecuniam amorem moritur, ostendit se nunquam sui causa vixisse. *De Moribus.*
 SIXTUS PHILOSOPH. 450. Amor pecuniae, amorem carnalium indicat. *Sent. 68.*
 451. Cupiditas possidendi, origo avaritiae est. *Ibid.*, sent. 129.
 452. Inexplabilis est omnis pecuniae cupiditas, propterea et semper indiget. *Ibid.*, sent. 138.
 Vide etiam tit. *Abundantia*, sent. 11; *Amor in genere*, sent. 15; *Avaritia*, sent. 114; *Aurum*, sent. 85; *Desiderium*, sent. 68; *Divitiae*, sent. 4; 233, 234; *Egestas*, sent. 18; *Habere*, sent. 4; *Judas*, sent. 90; *Rapina*, sent. 1; *Relinquare*, sent. 34.
 PEREGRINATIO.
 Etymologia. Peregrinus dicitur, quasi pergens longius. Super *Psal.* xxxviii, vers. 17.
 EUGO CARD. Definitio. Peregrinus est, qui transeundo terram alienam praeterit, nec manet ad vivendum, nec possessiones acquirat ad ibi sistendum. Super epist. 1 B. *Petri*, cap. II.
 Peregrinus est, qui solo corpore in hac peregrinatione constituitur, tota aviditate et desiderio in illa caelesti patria conversatur. *Ibid.*
 Peregrinatio est omnium quae sunt in patria coisstantissima desertio. *Cruciatu 3.*
 S. JOAN. CL.